Nihat Sargın

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

GÖREV

15 günlük gazete Sayı: 8 22 Temmuz 1977 150 kuruş

Engellemelere rağmen GÖREV hızla yayılıyor

Seçimlerden sonra yayınını sürdüren GÖREV gazetesi, Türkiye'nin dört bir yanında işçi ve emekçi kitleler, yoksul köylüler tarafından giderek daha çok aranmaya başlandı. Bu arada, İstanbul'da GÖREV gazetesi satan Türkiye İşçi Partisi üyeleri, faşist komandoların saldırısına uğradılar. Bir kahvehanede Görev gazetesi okuyanlar, polisin saldırısına uğradılar. Meyvalı ağaç taşlanır. Bu gün GÖREV, on binlerce tirajıyla, ülke sorunlarını, işçi sınıfı ve emekçi halkımızın dertlerini dile getiren, bunlara çözümler öneren bir gazete. Okuyucular, gazeteye çevrelerindeki olayları, gelişmeleri, baskıları, kitle hareketlerini aktardıkça, GÖREV daha canlı, daha bir zengin çıkacak.

İşçilerin, emekçilerin gazetesi GÖREV, yine işçilerin, emekçilerin katkılarıyla yayınını sürdürecek.

MC YENİLGİYE MAHKUMDUR

İşçi sınıfı ve tüm emekçiler örgütlü mücadelenin gücüne bugün daha çok inanarak MC"yi çökertecek.

● Cepheci ortakların, bakanlık sandalyelerinin paylaşımı sırasında açığa çıkan yağmacı zihniyetleri tüm çıplaklığıyla gözler önüne serildi.

● Faşizme karşı mücadelenin, sosyal demokrat politikaların kuyruğuna takılmakla başarıya ulaşamayacağı açıkca görüldü.

Geçen 2,5 yıllık dönemde Türkiye'nin toplumsal yaşamına bir kâbus gibi inen MC gene kuruldu. İşbirlikçi büyük sermayenin has partisi AP ve gene emperyalizme bağımlı büyük sermaye güçlerinin beslemesi MHP, yanlarına MSP'yi de alarak MC'yi kurdular.

Ecevit hükümetinin güvenoyu alamamasından sonra hükümeti kurma görevi verilen Demirel uzun pazarlıklardan sonra hükümetini ilan etti.

AP-MSP-MHP'nin bakanlık sandalyelerinin paylaşımı sırasında gözler önüne serilen yağmacı zihniyetleri tüm açıklığıyla kamu oyunca izlendi.

YAĞMA PAZARLIKLARI

MC partileri üzerinde pazarlık yaptıkları bütün bakanlıkların imkanlarını nasıl yağmalayacaklarının hesabını yaptılar.

Sanayicilerden, bankerlerden, büyük tüccarlardan, toprak ağalarından aldıkları paralara ek olarak, bütçesi emekçi halkın vergileriyle oluşan bakanlıkların mali kaynaklarını nasıl yağmalayacaklarının hesabını yaptılar.

Büyük sermayenin postalı olan AP ve o postalın kabarası rolünü oynayan MHP, eski ortakları MSP ile el elele emekçi halka karşı kurulan zincirin halkalarını oluşturuyorlar. Gerici sermaye ittifakı bu kenetli halkalardan oluşuyor...

AP'nin kasaları nasıl doluyor? Büyük sermaye beslemesi MHP'nin Ülkü Ocakları nasıl kuruluyor, komandoların silah ve cephanelikleri hangi parayla doluyor? MSP'nin milyonları parti teşkilatına yağdırması hangi kökten kaynaklanıyor? Artık daha açık olarak biliyoruz.

CHP'NİN GÜÇSÜZLÜĞÜ

Öte yandan meclisteki 214 sandalyelik güce erişen CHP'nin "gücü" MC'nin kuruluşunu önlemeye yetmedi. AP-CHP koalisyonu önerisi CHP'den geldi. CHP içinde MHP ile koalisyon kurmayı düşünenler çıktı. Bütün bunlar da, MC'nin kurulmasına yardımcı oldu.

İşçi sınıfının, tüm emekçi kitlelerin partisi Türkiye İşçi Partisi'nin meclise girmesinden niçin korkulduğu daha açık biçimde gözler önüne serildi. Faşizme karşı mücadelenin, sosyal demokrat partinin kuyruğuna takılmakla başarıya ulaşamayacağı açıkça görüldü.

ZAFER DEMOKRASİNİN OLACAK

Güvenoyu alsın yada alamasın MC yenilgiye, MC'lere geçit veren politikalar iflasa mahkumdur.

TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın dediği gibi işçi sınıfının politik örgütü etrafındaki "birleşik güç yenilmez", yenilmeyecek...

İşçi sınıfı ve tüm emekçiler örgütlü mücadelenin gücüne bugün daha çok inanarak MC'yi çökertecek, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi yürüyecek! Zafer işçi sınıfının ve tüm demokratik güçlerin olacak.

BİR YORUM

GÖREV BAŞINA!

Emekçi halkımıza, ilericilere, yurtseverlere 2.5 yıl boyunca kan kusturan MC ortaklığı yeniden tezgahlandı. İktidarları süresince birbirleri ile anlaşamayan, seçim kampanyasında birbirleri için demediklerini bırakmayan bu politikacılar nasıl ve neden bir araya gelebildiler yeniden?

Bunların tümü de sermayenin adamları. Sermayenin adamları olarak, emekçi halkımıza, ilericilere düşman bunlar. Öyle bir düşmanlık ki bu, işçi sınıfının gelişen mücadelesini durdurabilmek, halka kan kusturan bir rejim olan faşizme doğru adım atabilmek, milyonlara milyon katabilmek, devlet dairelerini eli silahlı faşistlerle doldurabilmek için, bunları daha da ötede yapabilmek için kendi aralarındaki kırgınlıkları, husumeti bir anda unutturuverir bu politikacılara.

Şimdi de böyle oldu. İş halka karşı, halkın çıkarlarına karşı bir hükümet kurmaya gelince sarılıp öpüştüler. Yeni MC'yi kurdular.

Ancak tarih tekerrür etmez. Yani, eski ortaklar nasıl yeni cinayetler, yeni baskılar için bir araya geliyorlarsa bu cinayetlere muhatap olanlar, bu baskıların altında inleyenler de eskisinden daha çok birlik olacaklar. Yeni MC'nin anti demokratik girişimlerini, baskılarını, cinayetlerini, eskisinden daha kararlı daha örgütlü ve daha bilinçli bir biçimde göğüsleyecekler. Yeni MC, eski MC olmayacak. Çünkü yeni MC'nin düşmanları, başta işçi sınıfı ve onun sosyalist partisi olmak üzere, bugün daha örgütlü, daha deneyli, daha kararlı.

Şimdi bunu bildikleri için daha cüretkar, daha sinsi, daha kanlı tertiplerin peşinde olacaklar. Açık faşizmi daha çok zorlayacaklar. Ama artan yalnızca onların cüretleri, sinsilikleri değil. Aynı zamanda emekçi halkın bilinç ve kararlılığı da artıyor. Başta işçi sınıfının partisi, fabrikadaki işçi, tarladaki köylü, küçük memur, teknik eleman, öğretmen yeni MC'yi yumrrukları ile "selamlıyor".

Mücadele olmadan zafer olmaz. Zafer, emekçi halkın olacak. Bu zafere ancak mücadele ile ulaşılabilir. O halde GÖREV BAŞINA!

BAŞYAZI

Geldikleri gibi gideceklerdir

Bu satırların yazıldığı sırada Demirel'in deyimiyle "hükümetin çatısı çatılmış bulunuyor"du. Bundan sonra bakanlar kurulu listesinin ilanı, programın okunması ve güvenoyu... derken ikinci Milliyetçi Cephe (MC) resmen ve hukuken iktidarda.

Resmen ve hukuken diyoruz, çünkü zaten güvenoyu alamamış CHP azınlık hükümetinin kısa süreli döneminde, MC iktidardan pek de düşmüş sayılmazdı ki. Bir iki Danıştay kararı uygulaması ve ilk MC'nin kendi içindeki çekişmeden dolayı yığılmış kararnamelerin imzalanmasını saymazsanız tabii.

İkinci MC'nin toplumumuza, toplumumuzun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfı ve emekçi halk kitlelerine getireceği ne var ki. Kan, zulüm, ve ümüğüne kadar soyan, canından bezdiren pahalılık, işsizlik ve yoksulluktan başka. Buna rağmen iktidar oluyorlar, olabiliyorlar. Oysa emekçi halkımız seçimlerde bu gidişe "dur" dediğini oylarıyla tescil etmiş, 73'ten bu yana faşizme karşı demokrasi yanlıları büyük artış göstermişti. Öyleyse nasıl olabiliyor bu? "Parlamento aritmetiği" deyimiyle, bir iktidar değişimini bütün boyutlarını yalnızca milletvekili sayısı olarak yüzeysel bir görüntüye indirgeyen çaresizliğin ifadesini bir yana bırakalım ve düşünelim.

1975 seçimleri ve sonrasının, eskiyi ihya etmesinin ötesinde hiç değilse durup düşünmeye sevketmesi bakımından yararı oldu. Baştan alalım: Erken seçimi ~~demirel~~ istedi; o haliyle ilk MC'nin artık bir dört ay daha işleri yürütme olanağı kalmadığı için istedi; CHP buna "evet" dedi ve MC'nin iktidarında seçime gidilmesini de onayladı. Çöken MC'ye el uzatılmıştı. Sonra tek başına iktidar istedi, ama seçim öncesi vaadleri (kimlere, işçi sınıfı ve emekçi sınıflara vaadleri) hemen hepsinin bir yana bırakıldığı bir program, bu hükümete evet diyen parababaları ve daha sonra yeni seçenekler olarak AP'ye resmen müracaat, MHP gibi faşistliği tescilli bir partiye ise el altından yapılan ve onu meşrulaştırmaktan başka anlamı olmayan girişimler, bunları işçi ve emekçilere "sindirme" gayretleri. Şimdiye kadar herkesin kafasında açık seçikken nerede ise kimin demokrat, kimin faşist olduğu, kimin kimden yana olduğu, ne için ve kime karşı mücadele verildiği bile bu açık seçikliğini yitirip gölgelenmeye, sislenmeye başlıyordu. MC'nin yeniden hortlamasında bunun payı yok mu? Durumun giderek geniş kitlelerce farkına varılması, kavranıp özümlenmesinde bile bu kısa dönemin başlı başına büyük yararı olacak.

İşçi sınıfımız ve emekçi halk kitlelerini güç günler beklediği açık. Yeni MC bu güçlüğü daha da arttırıyor. Ama kimle ve niçin mücadele ettiğimizi bir kez daha açık açık ortaya koyarak seçim sonrasında yaratılan sisli, bulanık havayı da ortadan kaldırıyor; bir yandan da işçi sınıfı ve emekçi kitleler olarak bu mücadelede asıl güvencemiz ve dayanağımızın ancak ve ancak kendi kendimiz olduğunu bir daha ortaya koyuyor. Bu kısa dönemde olup bitenden çıkarttığımız ders altın değer. Ürküntüye, yılgınlığa yer yok. Çetin günler yaşıyacağız, ama kendi öz gücümüzü ortaya koyacak biçimde örgütlenerek, örgütlü birleşik güç olarak kendi sınıf partimizin, Türkiye İşçi Partisi'nin öncülüğünde MC'nin karşısına dikileceğiz; faşizme geçit vermeyeceğiz. Giderek sağa savrulan CHP'yi demokratik çizgide tutabilecek tek yol da bu zaten.

Geldikleri gibi gideceklerdir; hem bir daha gelmemek üzere. Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın son konuşmasında belirttiği gibi:

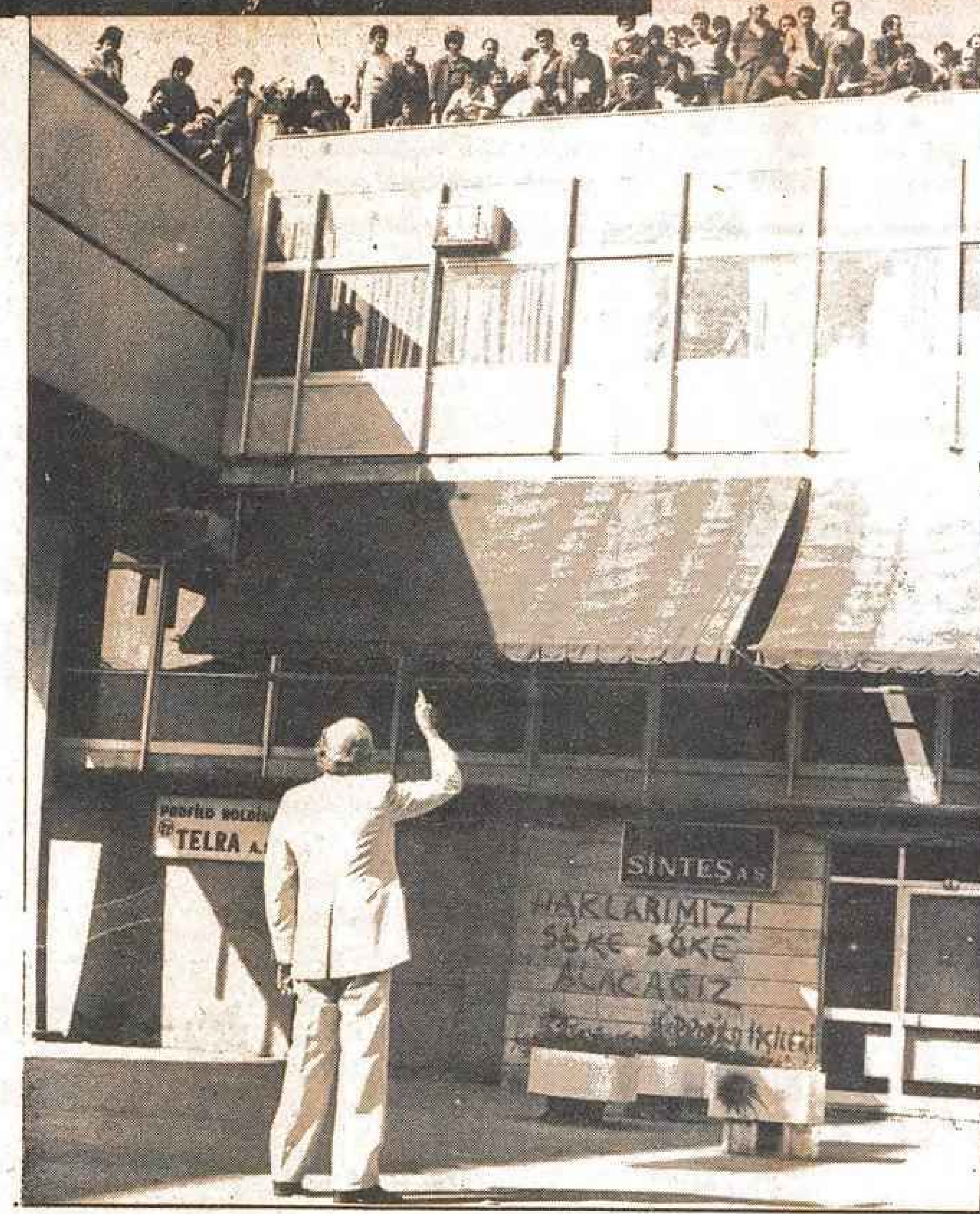
Örgütlü, birleşik güç yenilmez.

Nihat SARGIN

JAK KAMHİ YİNE YALAN SÖYLÜYOR!

"İşçiye zam verilirse bütün fiyatlar artar"

PROFİLO PATRONUNUN SÖZLERİNİ DEVLET İSTATİSTİKLERİ YALANLIYOR. EMEĞİN VERİMLİLİĞİNDEKİ ARTIŞ MALİYET FİYATLARINI YÜKSLETMEK BİR YANA GİDEREK DÜŞÜRÜYOR.

Maden-İş'in MESS'e bağlı işyerlerinde sürdürdüğü grev başarıyla sürüyor. Emekçiler işveren kesiminin en gerici örgütüne karşı grevlerinde birbuçuk ayı geçtiler. Türkiye işçi sınıfı açısından önemli dersler ortaya çıkaran bu grevde yiğit maden işçisinin bütün olanaksızlıklara karşı kararlılığı övgüye, alkışlanmaya değer bir düzeyde.

Maden işçileri MESS'e karşı direnişlerini sürdürürlerken işverenler de Maden-İş grevlerini halkın gözünde küçük düşürebilmek amacıyla bazı yalan beyanlarda bulunmaya başladılar. Grev nedeniyle tüketici halkın zarara uğrayacağı, üretilen mallara zam yapmanın kaçınılmaz olacağı aldatmacasını ortaya atmaya çalıştılar.

Bu işverenlerden en ünlülerinden biri de ise bilindiği gibi Profilo Holding'in başpatronu Jak Kamhi. Kamhi geçtiğimiz hafta verdiği bir demeçte gene eski kurnazlıklarından birini tekrarlayarak tüketici halkla işçileri karşı karşıya getirip aradan sıyrılmaya çalıştı. Halkın yaygın olarak kullandığı televizyon, buzdolabı gibi elektrikli ev aletleri üreten Profilo fabrikasının patronu diğer MESS'çi patronlar gibi fahiş kazançlarının haklı gerekçesi olarak emekçilerin grevlerini ileri sürüyor.

1976 yılının eylül ayında DGM yasasına karşı direnen Profilo işçilerine karşı yaptığı konuşmasıyla tanınan Jak Kamhi şöyle diyordu Maden-İş grevleriyle ilgili olarak:

"Bugün bu grevi durdurmak için işçilere daha fazla para vermek gerekir. Siz bana deyin ki (verin). Benim bunu vermeye hakkım var mı? Kimin cebinden neyi veriyorsunuz? Serbest ekonomide bir malın fiyatı içinde işçilik de vardır. Ben verdiğimi... toplumun cebinden veriyorum."

Profilo patronunun diğer patronların da ağızlarına sakız ettiği bu yalanın bir tek amacı var. Kamuoyunu aldatmak, işçileri bölmek, sendikalarına karşı kışkırtmak. Bu amaçla patronların sermaye basınının sayfalarında giriştikleri propaganda çabaları son günlerde yoğunlaştı. En geçerli propaganda ise ücret artışlarının fiyat artışlarına yol açtığı, sonunda bundan halkın zararlı çıktığı aldatmacası. Oysa gerçek hiç de öyle değil.

ÜCRETİN YARATILAN DEĞERE ORANI NEDİR?

İşçi ücretlerindeki artış hızıyla işçi emeğindeki verimliliğin artış hızının karşılaştırılması, gerçeği bütün çıplaklığı ile ortaya koyuyor. Yani emeğin verimliliğindeki artış maliyet fiyatlarını yükseltmek bir yana giderek düşürüyor. Oysa ücretler buna nazaran çok az artıyor. Böylece de patronlar daha çok kâr etme olanağına kavuşuyorlar. Örneğin; Devlet resmi istatistiklerinden çıkarılan rakamlara göre bir malın değeri içinde işçi ücretlerinin payı, imalat sanayinde 1967 yılında yüzde 30 dolaylarındayken bugün bu pay yüzde 25-27 dolaylarında. Yani imalat sanayinde patronların ağlaştıkları, dondurulmasını istedikleri işçi ücretleri, işçilerin ürettikleri ürünlerin değerinin yalnızca yüzde 25 ile 27'si arasındadır.

Görüldüğü gibi Profilo patronu Jak Kamhi ve diğer patronlar gerçekleri tahrif edip yalan söylüyorlar. Patronların sıkıştıkları zaman yalana başvurmaları yeni bir taktik değil. Ama biz sosyalistlerin görevi bu yalanları patronların suratlarına çarpmak ve gerçekleri olduğu gibi ortaya çıkartmak. Gerçekleri ortaya çıkartmakla birlikte bunları emekçi halkımıza da bütün çıplaklığı ile anlatmak. Sosyalistlerin güncel görevi bu.

Profilo patronu fabrikasını savunuyor

Profilo direnişi unutulmadı. Profilo direnişinde polis kurşunuyla şehit edilen yiğit işçi Yakup Keser' in anısı yüreğimizde.

16 Eylül'de, DGM Yasasının çıkmasına karşı DİSK üyesi işçilerin başlattıkları genel direnişte işten atılan arkadaşlarının, geri alınması için Profilo işçileri direnişe geçtiklerinde ve fabrikayı işgal ettiklerinde üzerlerine polis, jandarma, panzer sürülmüştü. Otomatik silahlarla ateş açılmış, bombalar yağdırılmıştı. Bütün bunları yapan kimdi? Bütün bunları yaptıran kişi, direniş sürerken utanmadan işçilerin karşısına geçip, onları direnişten vazgeçirmek için "babacan patron" pozları takınan, sonra da dikiş tutturamayınca tehdit ve saldırılara girişen Jack Kamhi idi. Yukarıdaki resimde, tek başına durmuş, "Bu fabrika benim, çıkın buradan" diyen Jack Kamhi görülüyor. Ama aynı resimde birileri daha var. "Hakkımızı alana kadar direneceğiz" diyen fabrikanın asıl sahipleri var. Yarınları kuracak olanlar da onlar değil mi?

Doğu'da insanlık dışı uygulama sürüyor

Ceylanpınar'da sokağa çıkma yasağı konuldu

● **BUCAK HALKI CUMHURBAŞKANI VE BAŞBAKANA BİRER TELGRAF ÇEKEREK " TELAFİSİ MÜMKÜN OLMAYAN OLAYLARIN ÇIKMASINDAN ENDİŞE ETTİĞİNİ" BİLDİRDİ.**

Urfa'nın Viranşehir İlçesininin Ceylanpınar Bucağında jandarmanın baskısı gün geçtikçe artıyor. Karakolda hergün suçlu suçsuz vatandaşlara işkence yapıldığı yetmiyormuş gibi bu sefer de jandarma komutanı gece sokağa çıkma yasağı koydu. Gece saat 23.00'den sonra sokağa çıkamıyan halk ise Cumhurbaşkanı ve Başbakana birer telgraf çekerek durumu bildirdi.

Olay şöyle oldu: Mehmet Özkılavuz adlı bir yurttaş hiçbir gerekçe gösterilmeden Ceylanpınar jandarma karakolunda üç saat işkence gördü. Bu yurttaş gene hiçbir şey olmamış gibi üç saatlık işkencenin sonunda serbest bırakıldı. Bunun üzerine içlerinden birinin sebepsiz yere işkenceye maruz kalması halkı oldukça sinirlendirdi. Bucakta gergin bir hava ortaya çıktı. Havanın gerginleşmesi nedeniyle Bucak jandarma karakolu komutanı başçavuş havaya sürekli ateş açarak halkı sindirmeyi amaçladı. Arkasından da yasalar kendisine bu hakkı vermediği halde gece saat 23.00'den sonra sokağa çıkma yasağı ilan etti.

Jandarma komutanının halkı sindirmek için giriştiği eylemler üzerine bucak halkından Kemal Öcalan adlı bir yurttaş durumu Cumhurbaşkanı, Başbakan, İçişleri Bakanı ve Jandarma Genel Komutanına bildirdi. Ceylanpınar halkından 100 kişinin imzaladığı bu telgrafta özetle şöyle deniliyor:

"Bucağımız jandarma komutanının, halkımız üzerinde estirdiği baskı havasıyla nahiyemizde huzursuzluk ve tedirginlik son safhaya ulaşmış bucak sakinlerinin can güvenlikleri kalmamıştır. Hayvanların bile korunduğu çağımızda, saat 23.00'den sonra sokakta görülen yurttaşlar karakola celbedilerek işkence edilmektedir. Bu durumun telafisi mümkün olmayan olaylara yol açacağından endişe ediyoruz. Konunun üzerinde önemle durulmasını bekliyoruz."

Bütün doğu ve güneydoğu Anadolu'da uygulanan baskı, terör ve zulmün bir yenisi Ceylanpınar'da sergileniyor. Görev Gazetesi olarak ilgilileri uyarıyor ve bu sorumsuz jandarma komutanının vakit geçirmeden görevden alınmasını istiyoruz.

ÇARK

GÜVENCE: ÖRGÜTLÜ BİRLİK

Gitti MC, geldi MC.

Güvenoylamasını arızasız atlatırsa, 2,5 yıllık baskı, kıyım, şiddet ve cinayet engereği gene Türkiye'nin gündeminde.

Kökünü 12 Martlardan alan MC'lerin, aritmetiksel bileşim ve iç tepişmelerinden belki de daha ilginç olan bir yanı var. Her iki MC'nin de, CHP'nin seçimlerden başarı grafiğini yükselterek çıktığı dönemlere rastlaması...

1973 seçimlerinde ilk kez CHP, AP'yi yenilgiye uğrattı. AP'yi eski DP'nin devamı sayarsak, CHP 23 yıl sonra sandıktan birinci parti olarak çıktı 1973 seçimlerinden. CHP 1973 seçimlerinde 189 milletvekili çıkardı.

Gelelim 5 Haziran seçimlerine. CHP meclisteki sandalye sayısını 213'e çıkardı. Senatoda ise AP'nin sandalye üstünlüğüne son verdi.

Ama Türkiye, CHP'nin en "başarılı" olduğu her iki dönemde de faşist tırmanışın hızla, azgınlıkla sürdürüldüğü tehlikeyi yaşadı, yaşıyor...

MC'lerin kuruluş ve yaşayışında salt Süleyman Demirel'in sihirli parmağını aramak, ne akılla, ne de izanla ilgilidir. Demirel'in sözümona "dehası" sadece gevezelikle, körlükle, aldatmaca ve avutmaca ile anlatılabilir.

Nasıl ki, hükümet olunacak çoğunluğu bulup buluşturup hükümet olunamıyorsa, bir takım kalabalıklara dayanarak da gerçek muhalefet olunamaz.

Mecliste 189 sandalye, toplumda artan demokratik potansiyel olacak, MC, 2,5 yıl kılını oynatmadan ezecek, öldürecek, ortalığı duman edecek...

Mecliste 213 (sonra 214 oldu) sandalye, toplumda dipdiri bir potansiyel olacak ve gene MC oluşacak; oluşmasına sadece seyirci kalınacak...

Her biri altın değerindeki CHP oylarının mecliste ifadesini bulan 213 varlığına büyük sermayenin gösterdiği çözüme bakın: AP – CHP! Olmadı, MC kurulur!...

Son seçimlerde en sağdan, kendilerini en "keskin" ya da "hızlı" ilân eden sola kadar üzerinde ittifak edilen ortaklık neydi?

– Aman TİP meclise girmesin!...

TİP ne demişti?

– Seçim tek başına kurtuluş değildir. Seçimler ve parlamento sınıf mücadelesinin alanlarından sadece biridir...

Ama duvar örülmüştü:

– Ya CHP, ya faşizm!

Şimdi bunları söylemek yoksa "teşti kırıldıktan sonra yol gösteren çok olur" mu olacak?

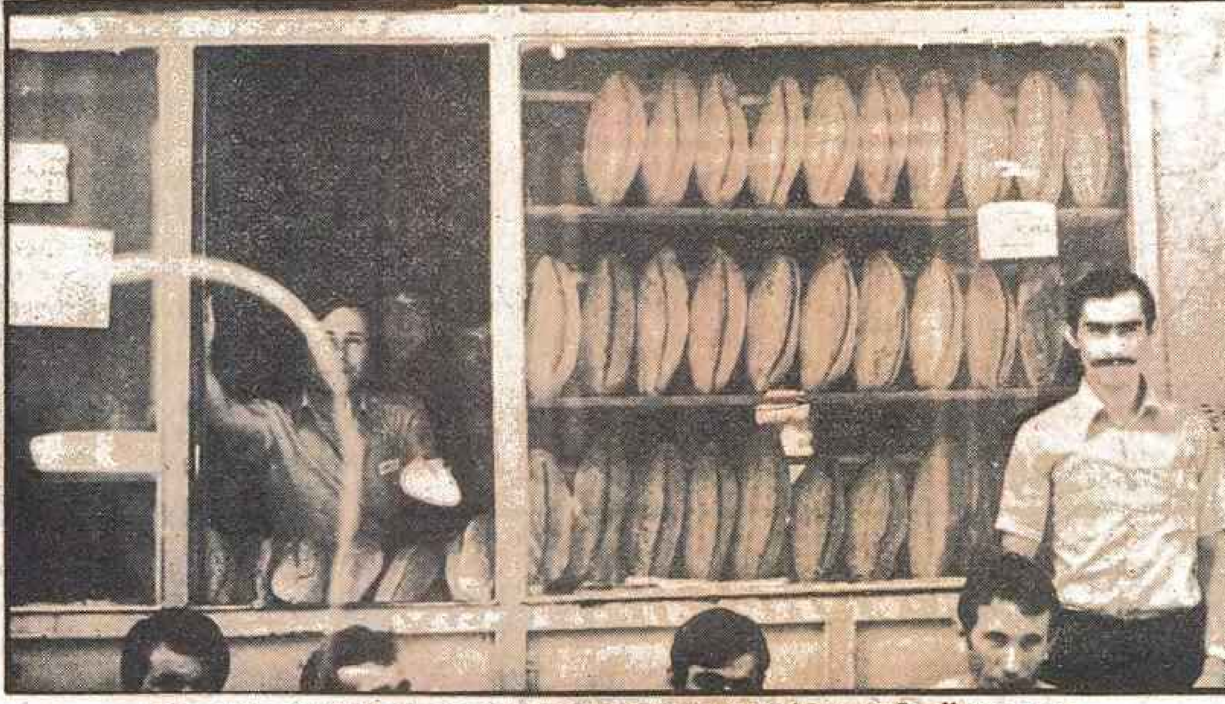
İşçi sınıfının partisi bunları seçim öncesinde söyledi, seçim sonrasında da yineledi.

MC güvenoyu alır da yoluna revan olursa dünya batmayacak. Ama bunun dışında olası bir gelişme de, demokrasinin mutlak kurtuluşu olmayacak.

İşçi sınıfı partisinin ve onun bilimsel sosyalist eylem ışığının önderliğinde tüm demokratik güçlerin birliği, örgütlü bütünlüğüdür demokrasinin güvencesi. Ancak, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin kesintisiz, diyalektik bütünlüğüdür demokrasinin güvencesi...

Karanlığı aralayan aydınlık ta budur.

Varlık ÖZMENEK

Ekmekler küçüldü, fiyatı aynı kaldı, patronların ek kazancı 5 milyonu aştı.

Sarı sendika ile fırın patronları el ele... Olan halka oluyor

Son 25 yılda ekmek fiyatı 26 kere arttı

● HALKIN EKMEĞİYLE OYNAYAN BEŞ ALTI KODAMAN FIRIN PATRONUNUN GANGSTERLİĞİNE SON VERİLMESİ İÇİN, BELEDİYELERİN BÜYÜK EKMEK FABRİKALARI GEREKLİ GÖRÜLÜYOR.

Pazar günü fırın işçileri tatil yapmalı mıdır? İstanbul o zaman ekmeksiz kalmaz mı? Fırın işçilerinin haftanın yedi günü, insanlık dışı koşullarda, günde 12 saat çalışmaları normal karşılanabilir mi? Fırın işverenleri neden her istedikleri zammı alıyorlar? Ekmek, fiyatı son yirmibeş yılda neden 26 defa değişti? Halkın ekmeğiyle kimler oynuyor? Tek-Gıda İş Sendikası, işçilerin haklarını savunacağına, ekmek işverenleriyle el ele zaman konusunda baskı unsuru mu oluyor?

Geçtiğimiz haftalarda bu sorular İstanbul'luların kafasını uzun süre meşgul etti. Sonunda, ekmeğin gramajı, 504'den 425'e düştü. Fiyatı yine 2,5 TL. kaldı. Ekmeğe yapılacak bir kuruşluk zammın bile, İstanbul'daki 551 fırının yıllık cirosuna 4.5 milyonluk artış sağlayacağı düşünülürse, bu durumdan yine fırın patronlarının kârlı çıktığı görülüyor.

Fırın patronları, ekmeğe zam almağa uğraşırken, yine beylik ve çok denenmiş bir taktiğe başvurdular Halkla, fırında çalışan işçiyi karşı karşıya getirmek. Bu oyun içinde, sarı Tek Gıda-İş sendikası da yer aldı. Toplu sözleşmeyle işçinin aldığı haklar, bu sendikanın marifetiyle, hiç bir zaman yaşama geçirilmedi. Patronlar ise, "eğer işçiler pazar günü tatil yaparsa, biz zarar ederiz, bu durumda da ekmeğe zam yaparız" dediler.

Oysa bugün fırın işçileri, çok yoğun bir sömürü altındadırlar. Sosyal güvenceleri yok denecek kadar azdır. Günde 12 saat, karanlık, nefes alınmaz fırınlarda çalışmakta, buralarda yatıp kalkmakta, gün yüzü görememektedirler. TÜRK-İŞ'e bağlı Tek-Gıda İş sendikası ve diğer ufak tefek korsan sendikalar tarafından sürekli aldatılmaktadırlar.

Fırın işçileri, bugün bu sendikaların yöneticileriyle de mücadele etmek durumundadırlar. Ancak, işçilerin yönetimde gerçek anlamda söz ve karar sahibi olduğu, başında sendika ağaları bulunmayan, demokratik bir işleyiş içinde çalışan sendikalar işçinin hakkını gerçekten savunabilir. Fırın işçilerinin bir görevi de, başlarındaki sarı yöneticileri defetmek, sendikalarına sahip çıkmaktır.

Ayrıca, halkın ekmeğiyle oynayan beş altı kodaman fırın patronunun gangsterliklerine son verilmesi için de Belediyenin ekmek üretimini merkezileştirmesi gerekmektedir. İstanbul halkının ekmeği, 541 fırını parsellemiş patronların oyuncağı olmaktan ancak böylece kurtulabilir. Belediye, modern teknikle çalışan, verimliliği yüksek ekmek fabrikaları kurarak en kısa zamanda bu sorunu halletmelidir.

FIRIN İŞÇİSİ ALİ YAYLA PAZAR TATİLİ YÜZÜNDEN DAYAK YEDİ

Salih ECER

Altı yıllık fırın işçisi Ali Yayla, Kızıltoprak Ekmek Fabrikasında çalışıyor. Çenesini oynatamıyor Ali Yayla. Kırılmış. Tıslar gibi konuşuyor. "yemek yiyebiliyor musun" diye sorduk. "sulu şeyler" dedi. "Süt, ayran, çorba..." Sonra, ne patronların ne sarı sendikaların, karanlık oyunları içinde hesaplayamadıkları, fırın işçilerinin sıcak dayanışmasını, bilinçli, kararlı mücadelesini anlatmaya başladı.

★ *Tek-Gıda İş, 11.6.977'den itibaren yürürlüğe girmek üzere, 500'ün üstünde fırını kapsayan bir sözleşme imzaladı. Nerde oldu, nasıl oldu haberimiz yok. Ama öğrendik ki imzalanmış. Bizim de bazı haklarımız olduğu, bu belgeyle hiç olmazsa kabul ediliyordu.*

★ *Aslında biz önce DİSK'e gittik. Hemen hemen hepimiz Gıda-İş üyesi gözüküyoruz şu anda. Ama pek oralı olmadılar, oyaladılar açıkçası.*

★ *Patronlar sözleşmenin hiç bir maddesini uygulamadılar, gerekçe olarak zarar ettiklerini söylemişler belediyeye, ya gramaj düşsün, ya da fiatı artsın, ancak o zaman veririz işçinin hakkını demişler. Sendikaya sözleşmenin uygulanmadığını bildirdik.*

★ *Baktık olacak gibi değil, önce dört fırından dört arkadaş toplandık. Bütün tanıdık fırınlara telefon ettik. Gelin toplantı yapacağız, pazar günleri çalışmayacağız dedik. Pendik, Kartal, Cevizli, Maltepe, Küçükyalı, Altıntepe, Bostancı, Göztepe, Kızıltoprak, Yeldeğirmeni, Hasanpaşa, Fikirtepe semtlerindeki fırınların yirmibirinden 150'den fazla arkadaşımız geldi. Çok başarılı bir toplantı oldu. Konuşma yaptık. Zeytinburnu'nda grevde olan fırınlardan da iki arkadaş geldi. Pazarları çalışmama kararı aldık. Doğrusu bunu becerebileceğimizi sanmıyorduk. Yani bu başarılı toplantıyı. Çünkü geçen yıl da aynı şekilde biraraya gelelim demiştik, gene arkadaşlarla konuşmuştuk. O zaman bize komünist dediler. Baskı yaptılar. Hatta işten bile ayrılmak zorunda kaldık.*

★ *Sendikaların bizim bu toplantılardan haberi vardı. Gıda-İş, Tek Gıda-İş, Ekmek-İş hepsi geldi birgün. Ama hiç bir laf etmeden gittiler.*

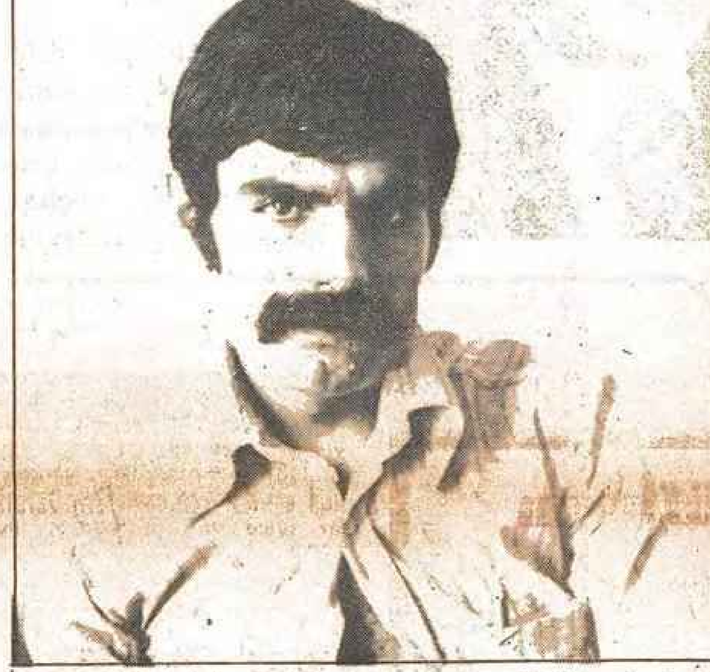
★ *Bizde gece çalışılır. Ertesi günün ekmeği hazırlanır. Yani hamuru. O cumartesi gecesi çalışmadık. Minibüs kiraladık, sabaha kadar fırınları dolaştık, kontrol ettik. Çünkü patronlar baskı yapıp çalıştırabilirlerdi, işçileri. Bir olay çıkmadı. Patronlar önce "çalışmayın, biz de böylece zam alırız." diyorlardı. Ama bir taraftan da işlerine gelmiyordu elbette. Koca bir pazar satış olmuyor.*

★ *9 Temmuz cumartesi akşamı bizim fırının önünde bekliyoruz. Yanımda bir arkadaş daha var. Bizimkiler gelecek minibüslere binip gece kontrola çıkacağız. Saat 1 oldu, canımız da sıkılmış, radyo filan dinliyoruz. Birden iki araba durdu önümüzde. Bir Anadol, bir Murat. 10-15 kişi indi, üstümüze saldırdılar. Yanımdaki arkadaşın yüzü gözü kan içinde kaldı. Ben önce çenemin kırıldığını anlamadım. Dişim sandım. Göztepe sigorta hastanesine gittik. Çenemi telle bağladılar. 41 günlük rapor verdiler.*

★ *Çenem kırıldıktan sonra bizim patronları gördüm. İki patron var. Birşey demiyorlar. Beni görünce yürüyüp gidiyorlar. Patronlardan biri CHP'li biri AP'li. Yani sizin anlayacağınız bizim işyerinde CHP—AP koalisyonu çoktan kurulmuş durumda.*

Fırın patronları, sarı sendikalar, kırılan çeneler, basılan toplantılar... Dolaylı, dolaysız hep ekmeğimizle oynuyorlardı. Bu kez gerçekten ekmekle oynuyorlar. Ama nereye kadar. Buna al takke ver külah, bunca dalavere içinde taptaze bir çiçek yeşeriverdi. İşçi sınıfı ekmeğiyle oynatmayacak.

FIRIN PATRONLARI, SARI SENDİKALAR, KIRILAN ÇENELER, BASILAN TOPLANTILAR HEP EKMEĞİMİZLE OYNUYORLARDI. BU KEZ GERÇEKTEN EKMEKLE OYNUYORLAR. AMA NEREYE KADAR. BUNCA AL TAKKE VER KÜLAH, BUNCA DALAVERE İÇİNDE TAPTAZE BİR ÇİÇEK YEŞERİVERDİ. İŞÇİ SINIFI EKMEĞİYLE OYNATMAYACAK.

Fırın sahiplerinin fedaileri tarafından dövülen işçi Ali Yayla

TARİŞ Grevi İzmir'de büyük ilgi görüyor. Fotoğrafta grevci işçiler fabrika önünde görülüyor.

TARİŞ YAĞ FABRİKASINDA 1082 İŞÇİ GREVDE

GÖREV İZMİR BÜROSU

Faşistlerin işgali altındaki Tariş'te DİSK'e bağlı tek işyeri olan Tariş Yağ Kombinası işçilerinin grev yerindeyiz. İşçilerin kimi fabrikanın kapısı önünde kümelenmiş kimileri de etraftaki kahvelerde vakit öldürüyor. "Gazeteciler gelmiş" sözü grev yerine bir canlılık getiriyor. Kendimizi tanıtıyoruz. Grev çadırının önünde DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası Şube Yönetim Kurulu üyesi Nurettin Karakaya'ya rastlıyoruz.

– 6. dönem sözleşmemiz bu ama ilk grevimiz. Diyor. Ve devam ediyor söze:

– Görüşmeler 1 Ocak 1977'de başladı. Oldukça uzun sürdü. 24 Haziran'da greve çıktık. Gördüğünüz gibi uyum içinde sürdürüyoruz grevi.

Yetki aşamasında Tariş Genel Müdürü Orhan Daut devreye MİSK'e bağlı bir sendikayı sokmak istemiş, ancak işçiler oyuna gelmemişler. Uzlaştırma Kurulu kararı taraflarca kabul edilmeyince grev kaçınılmaz olmuş. İşçiler greve biran önce başlamak için sendikaya baskı yapmışlar. Gıda-İş Genel Başkanı Kemal Nebioğlu da gizlemiyor bunu:

– İşçinin greve gidilmesi için sendika üzerindeki baskısını genel merkez dikkate aldı, diyor.

Birkaç işçinin ücretini soruyoruz. 15 yıllık bir işçi 450 lira net haftalık aldığını söylüyor. Evli, 2 çocuklu 3 yıllık bir işçinin net yevmiyesi 58 lira. Grevin başlaması, sürmesi ve bitmesi büyük ölçüde politik gelişmelere bağlanmış durumda. Orhan Daut ve arkadaşları Ticaret Bakanlığının girişimlerine rağmen sözleşmeyi imzalamaktan kaçınmışlar.

– AP–CHP çekişmesi yüzünden uzadı grev, diyor. Aslında grev, bir yanıyla Tariş'teki faşistlerle, demokrasiden yana güçlerin arasındaki bir mücadelenin bir parçası haline gelmiş. TİP İzmir İl Başkanlığı grevci işçilere dağıttığı bildiride şöyle diyor:

– "…. Greviniz Tariş'te üslenmiş tüm faşist güçlere karşı bir tokat niteliğindedir. Sizler yalnız kendiniz için değil, aynı zamanda Tariş İplik Fabrikasındaki, Üzüm İşletmesindeki işçi kardeşleriniz için de mücadele ediyorsunuz. Sizin zaferiniz tüm demokratik güçlerin ortak zaferi olacaktır. Türkiye İşçi Partisi olarak grevinizi sonuna kadar destekliyoruz."

İşçiler grev uzadıkça gerçeği görmeye başlıyorlar. Yüzer kişilik postalar halinde grev yerinde nöbet tutan işçiler daha uzun bir grev için kendilerini hazırlıyorlar.

Tariş işçileri ilk grevlerinden başarıyla çıkmaları gerektiğini kavramışlar.

Bursa, Eskişehir, İstanbul ve Malatya'da 9500 Sümerbank işçisi grevde

SÜMERBANK İŞÇİLERİ SERMAYEYE KARŞI

İşçilerin birliği ve gücü AP'li TEKSİF yöneticileri ile, Milli Selametçi Sümerbank Genel Müdürünün uzlaşmasını engelleyecek

SÜMERBANK İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ İKİ HEDEFE YÖNELİK. BİRİNCİSİ BUGÜN İÇİN İSTENEN HAKLARI NE PAHASINA OLURSA OLSUN ALMAK, İKİNCİSİ VE DAHA UZUN VADELİ OLANI DA SENDİKALARINI AP'Lİ SARI ÇETENİN ELİNDEN KURTARIP, İŞÇİ TABANININ GERÇEKTEN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLDUĞU BİR YAPIYA KAVUŞTURMAK.

Türk-İş'e bağlı Teksif sendikasının Sümerbank fabrikasına bağlı 4 işyerinde yürüttüğü grev, sendika yetkililerinin belirttiğine göre, önümüzdeki günlerde 30.100 Sümerbank işçisini de kapsayacak şekilde genişleyecektir.

TEKSİF sendikası yöneticileri, grevle son bulan uyuşmazlığa neden olarak Sümerbank'ın MSP'li genel müdürünün partizanca bir tutum içinde oluşunu gösteriyorlar. Teksif yöneticileri, bağlı oldukları Konfederasyonun da genel tavrı içinde, işçilere hedef olarak yalnızca MSP'yi ve bunun uygulamalarını gösteriyorlar. Kuşkusuz, uyuşmazlığın nedenleri arasında MSP'lilerin Sümerbank işyerlerine Hak-İş adlı ismi var kendi yok konfederasyonlarına bağlı bir sendikayı sokup yetkiyi almada başarısız kalmaları ve bu nedenle sarı sendikalar arası rekabeti, işçilerin ekmeğiyle oynayacak kadar ileri götürmeleri de var. Fakat bu herşeyi açıklamaya yetmiyor.

Çünkü, MSP'li genel müdür kendi adına ve partisi adına davranırken, aynı zamanda da asıl patronu sermaye sınıfı adına davranıyor.

TEKSİF yöneticileri tarafından 24 ay için gündeliklere 50 + 50 TL. olmak üzere ortalama 100.TL. olarak istenen ücret zammı zaten düşüktür. Buna karşılık Sümerbank işvereni, hem de 30 ay için, 56 TL. zam verebileceğini söylemektedir.

TEKSİF Yöneticileri, 2. MC kurulur da Sanayi Bakanlığı yine MSP'ye verilirse, bu grevler bitmez diyor... Bu, işçilere yanlış hedef göstermenin bir yeni örneğidir. Bakanlıklar nasıl dağılırsa dağılsın, 2. bir MC'nin Sümerbank işçisine ve tüm Türkiye işçi sınıfına verebilecek tek şey baskı ve zulümdür, pahalılığın artması, işçilerin yaşam seviyelerinin düşmesidir.

Sümerbank işçilerinin mücadelesi iki hedefe yöneliktir. Birincisi, bugün için istenen hakları ne pahasına olursa olsun almak, ikincisi ve daha uzun vadeli olanı da sendikalarını AP'li sarı çetenin elinden kurtarıp, işçi tabanının gerçekten söz ve karar sahibi olduğu bir yapıya kavuşturmaktır.

İnsanca yaşamak için gerekli olan ekonomik ve sosyal hakların kazanılması ve işçi-emekçi kitlelerin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde Sümerbank işçilerinin ağırlıklarını duyurabilmeleri böylece mümkün olacaktır.

Grevdeki toplam işçi sayısı: 9500

FABRİKANIN ADI	GREVE ÇIKIŞ TARİHİ
BURSA MERİNOS	2 Mayıs 1977
ESKİŞEHİR BASMA	2 Mayıs 1977
BAKIRKÖY PAMUKLU	10 Mayıs 1977
MALATYA PAMUKLU	9 Temmuz 1977

Teksif üyesi Sümerbank İşçileri: Dikkat, sendika hedef şaşırtıyor.

NASIL MİLYONER OLUNUR?..

Önce din sonra milliyet!

Milyoner olmak ne sanıldığı kadar kolay ne de sanıldığı kadar zor. İş ikisinin arasını bulmakta.

Bir kez şu sözü iyice bellemek gerek: "Parayla imanın kimde bulunduğu bellolmaz..."

Seni herkes iman sahibi bilecektir. Gerisi kolay... Hiç değilse zor değil.

İlk önce "milliyetçiyim ve müslümanım" demeyi iyice öğreneceksin. Vaktin varsa Cuma namazlarında görüneceksin, sonra fırsat buldukça "milliyetçiyim" diyeceksin. Ve "Türklerin dünyayı nasıl titrettiğini" uzun uzun anlatacaksın.

Kahramanımız, bulunduğu bölgede bu işleri neme lazım gayet iyi yaptı. Ve bu arada az zamanda maddi ve manevi varlığını geliştirdikçe geliştirdi.

Sırtını bir burjuva partisine dayadı. Şu ya da bu. Hiç farketmez. Özellikle en milliyetçi görünen partiye yaslamakta sayısız hikmet ve nimetlerin olduğunu da biliyordu.

Barajlar konusuna el attı. Türkiye'nin nurlu ufukları barajlardan geçiyordu ama kendi ufukları da acaba nur'lanamaz mıydı?

Kendi bölgesinde barajlar yapılacağını duymuştu. Kalkınma hamlelerini yakından izlemek için başkente gitti. Bir yandan meclis tarafını kolaçan ederken bir yandan da İller Bankası tarafını yokladı. Proje taslakları vardı. Kendi bölgesinde hangi yerlerde barajlar kurulmak istendiğini arayıp bulması zor olmadı.

Herşeyi iyice yokladıktan sonra memleketin yolunu tuttu. Baraj kurulacak alanın istimlak edilmesi gerekiyordu. O da, ne yapacağını biliyordu artık.

İstimlak alanları genellikle kıraç yerlerdi. Köylülerin elinde bulunan bu arazilerde ekip sürmek ne kelime ot bile bitmiyordu. Tapu dairesinden o kıraç, işe yaramaz arazilerin hangi köylülere ait bulunduğunu öğrenmesi zaman almadı: Memlekete bir baraj kazandırması gerekiyordu. Bu iş için başkente gitmiş, yumruğu masaya vurmuş ve kabul ettirmişti!... İnanan inanıyordu tabii...

Bu işi köylülerle karşılıklı konuşmalar izledi. Beş para etmez o kıraç arazileri satın almak istiyordu. Köylüler kahramanımıza hayretle baktılar. Demek adam milliyetçiliğin ve müslümanlığın gereğini yapıyordu. Ot bitmeyen arazileri bedava istemiyordu ya!...

Hepsi sattılar arazilerini. 100 lira 200 lira. Olsun adam memlekete baraj kazandıracaktı. Barajlarda da onlar çalışacaktı!...

Böylece tüm baraj istimlak alanı kahramanımıza ait oldu. Bir yıl sonra baraj için istimlakler başladı...

Daha bir yıl önce 100 liraya 200 liraya giden araziler on binlerce liraya istimlak olundu. Evet köylüler kazığı yemesine yemişlerdi ama adam da memlekete bir baraj kazandırmıştı...

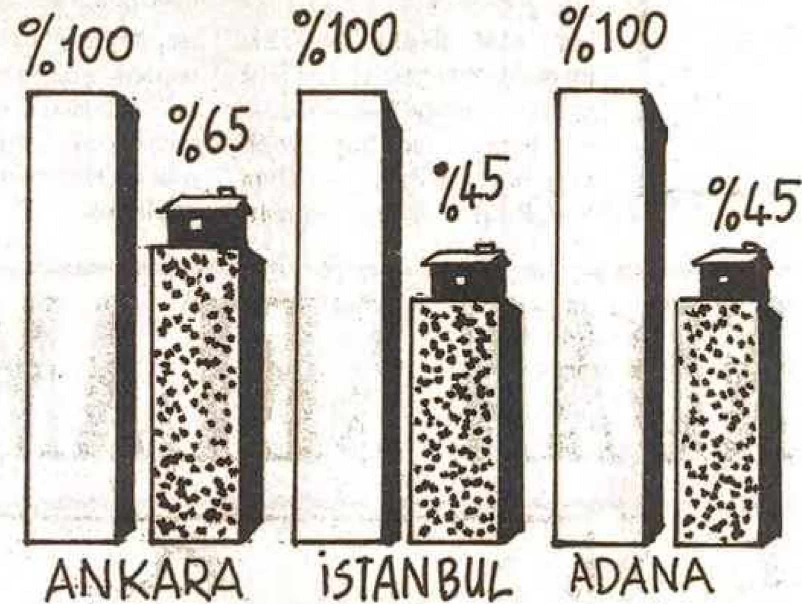
Barajda köylüler çalışmıyorlar şimdi.

"Ulan bu işin içinde bir bit yeniği var" diyene de bir şey diyemiyorlar ama diyenleri de sessizce dinliyorlar...

Kahramanımız milyonlar içinde yüzüyor. Ama artık böyle küçük işlerle uğraşmıyor. Yiğidin başını kes hakkını yeme derler ya, o gene cuma namazlarını kaçırmıyor, milliyetçiliğine toz kondurmuyor, komünistlere karşı cihattan da geri kalmıyor. Duyduğumuza göre "memlekete hizmet için" meclise de girdi. Yıllar önce girdiği ve elde olmayan nedenlerdan ara verdiği mecliste "memlekete hizmet" için çalışıp duruyor şimdi!...

Ahmet ULAS

Gecekonduda oturan nüfusun toplam nüfusa oranı

7200 ailenin barındığı Örnek Mahallesi yıkılmak isteniyor

GECEKONDU YIKIMINA SON!

Örnek Mahallesinde halk gecekondu yıkımını engelledi.

- **KADINLAR, BABALAR, GENÇ GELİNLER, ÇOCUKLAR, BAŞLARI DİK, ELLERİ YUMRUK "KARARLIYIZ, BİN DEFA YIKILSA GENE YAPACAĞIZ,DİRENECEĞİZ,BİZ BU MEMLEKETİN İNSANI DEĞİLMİYİZ." DİYORLAR.**
- **7.200 AİLE BİR MAYIS'TAN SONRA GELİP EVLERİNİ KURMUŞ. BİR KAÇ GÜN İÇİNDE. EV DEDİKLERİ DE BİRİKETTEN ÇAMUR SIVAMA, KÜÇÜCÜK YERLER. ÜSTLERİ NAYLONLA ÖRTÜLMÜŞ BAZILARININ.**

Zeki TOMBAK

Ümraniye Üsküdar'ın hızla sanayileşen bir köyü. Yeni fabrikaların kurulmasına paralel olarak çevresindeki tepeler hergün Sivas'tan, Erzincan'dan, Kars'tan gelen yoksul halkın gecekondularıyla mahalleler haline geliyor. En yeni mahalle Esat Paşa çiftliği ve Ernekli tepe mevkiinde kurulan Karaoğlan mahallesi. Konduların bir bölümüne Ecevit mahallesi, bir bölümüne de Demirel mahallesi adı verilmiş. "Kastamonu'dan geldim" diyor Salim Tomruk. "Bu mahalleyi seçimlerden hemen önce kurduk. Hangi parti hükümet olacak bilemediğinden bizimkiler mahallenin adını hem onun, hem bunun hoşuna gidecek şekilde koydular."

Konduların yeri İmar İskan Bakanlığına ait. 7200 aile 1 Mayıs'tan sonra gelip evlerini kurmuş bir kaç gün içinde. Ev dedikleri de biriketlerden çamur sıvama, küçücük yerler. Üstleri naylonla örtülmüş bazılarının. 24 Haziran'da bir dozer, iki otobüs toplum polisi gelmiş. Birkaç kadınla, yaşlı kişiler varmış evlerde. Yıkmışlar. Erzincanlı Menekşe Taşdemir "O cenkte de buradaydım" diyor. "Oğlum askerde. 9 nüfus aç-açık kaldık. Başımızı sokacak bir dam yaptık kendimize. Devlet geldi başımıza geçirdi. Yıktıkları neyse ya biriketleri ezdiler iyice. Tanesine dört beş lira veriyoruz, aşımızdan ekmeğimizden kesip, kolay mı?"

KIBRIS GAZİSİ DE EVSİZ

Konduların nüfusu on bini buluyor. Sahipleri çeşitli şehirlerden gelip İstanbul'un orasında burasında iş bulup yaşamaya çalışıyorlar. Çalıştıkları için sürekli bekleyemiyorlar evlerini. Bu gün yıkım var diye izin alan, işini bırakan gelmiş. Ellerinde bayrak, sopalar ve taşlar var. Karslı 7 çocuk anası Türkan Paçora "Bu rezillik bitmeyecek mi?" diyor. Kalorifer işçisi Ali Çakmak "direnirsek, birlik olursak konduları kurtarırız, ama kondularda mı yaşayacak bizim soyumuz?" diyor. Bekir İmeci 66 yaşında "Bilinmez ki, devlet bu" diyor Sivaslı Hacı Mehmet Işık "ilk yıkımda üç odalıydı benim kondu, kalan biriketlerden ancak tek göz oda yapabildim. Bu gün yıkmaya kalkarlarsa bizi de herkes bilecek" diyor.

Ali Çakmak Kıbrıs harekatına katılmış, kolundan yara almış bir de. "Savaşa giderken iyi, vergi verirken iyi ama başımızı sokacak damımız yok." diye ekliyor.

Konducuların ekmeği arabayla Üsküdar'dan, Kadıköy'den getiriliyor. Su da öyle. Ekmeksiz, susuz okul çağında çocuklar, anaları, babaları, büyükleriyle, çıplak ayak o tepeden bu tepeye haber ulaştırarak, incecik sesleriyle bağrışarak direnişe katılıyorlar.

YIKILAN CAMİ

Örnek mahallenin bitişiğinde bir cami inşaatına başlanmış. Dozer ve polis arabaları onun başına gelmişler ilkin. Çünkü diğerleri gibi kolay yıkılacağa benzemiyor. İki katın iskeleti çıkmış ortaya. Yapının üstüne gençler çıkmış ezan okuyorlar. Yanlarına gidip konuşuyoruz. "Karşıdakiler militan diyorlar, polis onların yıkımına gittiğinde, biz de saldıracağız." Bunu söyleyeni susturuyor diğerleri. "Onların evi, sizin caminiz, camide namaz kılacak insanlara ev gerekli değil mi?" diyoruz. Diğer taraftakiler öyle düşünmüyorlar. Salim Tomruk "Biz onların yanına gittik polis geldiğinde. N'olacak onlar da yoksul bizim gibi. Bugün camileri, yarın evleri" diyor.

Fotoğraf çekiyoruz. Kadınlar, babalar, genç gelinler, çocuklar başları dik, elleri yumruk "kararlıyız, bin defa yıkılsa gene yapacağız. Direneceğiz. Biz bu memleketin insanı değil miyiz?" diyorlar.

Gecekonducuların çilesi de bir gün bitecek

TÜM KAPİTALİST ÜLKELERDE OLDUĞU GİBİ TÜRKİYE'DE DE KONUT SORUNUNUN KÖKLÜ BİR ÇÖZÜME ULAŞTIRILMASI, BU SORUNA YOL AÇAN TEMEL UNSURUN, KAPİTALİST İLİŞKİLERİN GETİRDİĞİ SINIRLAMALARIN ORTADAN KALDIRILMASI İLE MÜMKÜNDÜR.

İşçi ve emekçi kitlelerin en kötü yaşama ve barınma koşullarına mahkum edilmesi, uygarlığın bugünkü gelişim düzeyinin gerektirdiği olağan geçinme imkanlarının elinden alınması, kapitalist sömürünün özel biçimlerinden biridir. Böylece, toplum içinde yaratılan değerin daha büyük bir bölümüne kapitalistlerin sermaye birikimi için el konabilmekte, büyük patronların, büyük tüccarların, büyük toprak sahiplerinin kârları kat kat yükseltilebilmektedir.

İşçi ve emekçilerin gerçek birer konut sahibi olmaları için varolan imkanlar iyice sınırlıdır. S.S.K. üyelerinden 1975 yılında sadece yüzde 6,7'si konut kredisi kullanabilmiştir. Bunların da üçte birinin yaptırdıkları ya da satın aldıkları konutu kendileri kullanmayıp, sattıkları ya da başkalarına kiraladıkları bilinmektedir. Üstelik S.S.K.'dan ya da Emlak Kredi Bankası benzeri başka kaynaklardan kredi alanların % 95'inin yüksek maaş ve ücretli kişiler olduğu tesbit edilmiştir.

SORUN NASIL ÇÖZÜLÜR?

Tüm kapitalist ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de konut sorununun köklü bir çözüme ulaştırılması, bu soruna yol açan temel unsurun, kapitalist ilişkilerin getirdiği sınırlamaların ortadan kaldırılması ile mümkündür. Ancak, sorunun çözümüne doğru ilk adımlar olarak, toplu konut yatırımlarının, emekçiler yararına, kamu kuruluşları eliyle gerçekleştirilmesi; devletin modern teknolojinin sağladığı en ileri imkanları kullanarak emekçiler için çok sayıda kiralık konut yapması; şehir topraklarının ve kıyıların kamulaştırılması, uğrunda mücadele edilmesi gereken hedefler olarak ortaya çıkmaktadır. Toplu ulaşımı sağlayıcı, çevre kirlenmesini önleyici ve modern kentleşme gereklerine uygun olarak, her ailenin bir konuta kavuşması böyle bir yolla gerçekleşme imkanı bulabilir.

İşçi ve emekçi kitleler beslenme, ısınma, sağlık gibi en temel ihtiyaçlarını zorlaşan koşullarda karşılamaya çalışırlarken, barınacak bir çatı bulabilmek için de hergün daha büyük güçlüklere katlanmaktadırlar. Büyük sermaye ve onun denetimindeki iktidarlar, işçi ve emekçi kitleleri en kötü konutlarda barınmaya zorlayarak ücretlerini ve maaşlarını en düşük düzeyde tutmanın yollarını aramaktadırlar. Heryıl kentlerde çalışmaya, iş aramaya gelen yüzbinlerce emekçi, "gecekondu" denilen konutlarda yaşamaya mahkum edilmektedir.

NÜFUSUN YARISINA YAKINI GECEKONDULARDA OTURUYOR...

Sadece Ankara ve İstanbul'da sırasıyla 1,4 ve 1,6 milyon olmak üzere, toplam 3 milyon emekçi gecekondularda yaşamaktadır. Ankara'da yılda 18 bin, İstanbul'da 17 bin, Adana'da 7 bin, İzmir'de 6 bin, Konya, Gaziantep, Bursa, İçel gibi illerde 3-4 bin, Kocaeli, Hatay, Urfa, Kayseri, Samsun gibi illerde de 2-3 bin yeni gecekondu yapılmaktadır. Şehir nüfusunun gecekondularda yaşayanlarının oranı: Ankara'da % 65, İstanbul'da % 45, İzmir'de % 35, Adana'da % 45, Bursa'da % 25, Samsun'da % 36, Erzurum'da % 35 ve Diyarbakır'da % 20'dir.

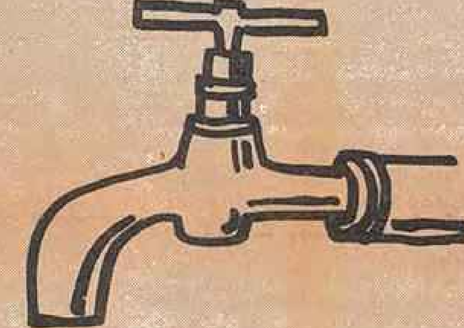
Bu illerimizde gecekondularda yaşayan ailelerin % 39'u işçi, % 30'u memur ya da müstahdem, % 17'si küçük esnaf aileleridir.

Gecekondularda ve benzeri yapılarda barınmaya zorlanan milyonlarca emekçi, insan yaşamının en temel gereksinimlerinden yoksun tutulmaktadırlar. Türkiye'deki toplam konut sayısı içinde musluk suyu olmayanların oranı % 71, elektriği olmayanların oranı % 64, içinde tuvalet olmayanların oranı % 61, mutfağı olmayanların oranı % 61, banyosu olmayanların oranı ise % 80'dir.

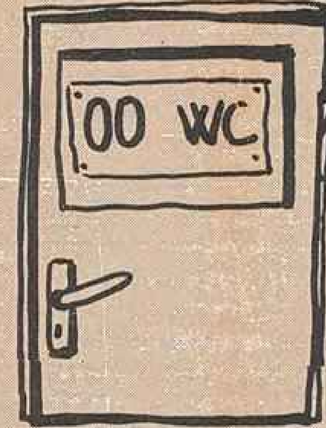
TÜRKİYE'DEKİ EVLERİN

% 64'ünde elektrik,

% 71'inde su,

% 61'inde tuvalet

YOKTUR

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN
GÖREV

Tütün işçileri son derece güç koşullar altında çalışıyor

Onbinlerce tütün işçisinin sorunlarına eğilen yok

Tütün işçilerinin tümü Türk-İş'e bağlı Tek-Gıda-İş üyesi. Ama sarı sendika patronlarla tam bir uyum içinde.

Vedat PEKEL

Karadeniz tütün piyasası iki ay gecikme ile açılacak

Gavurköy'lüler:

"Tütünü, y... de...

ihr...

Üretici sattığı tütünün henüz parasını alamadan yeni yıl tütün ekimini tamamladı

...loda ve

Tütün ihr...

10 lir...

% 5...

Tütüncüye ödemeler hızlandırılmalı

Her piyasa açılışında tütün üreticilerinin sorunları ve istekleri basın aracılığı ile kamu oyuna yansıtılır. Tütün piyasasının açılması, baş fiyat tespiti gibi konular kamu oyunun duyarlı olduğu konulardır. Oysa tütün işletmelerinde çalışan onbinlerce tütün işçisinin sorununa eğilen olmamıştır şimdiye kadar.

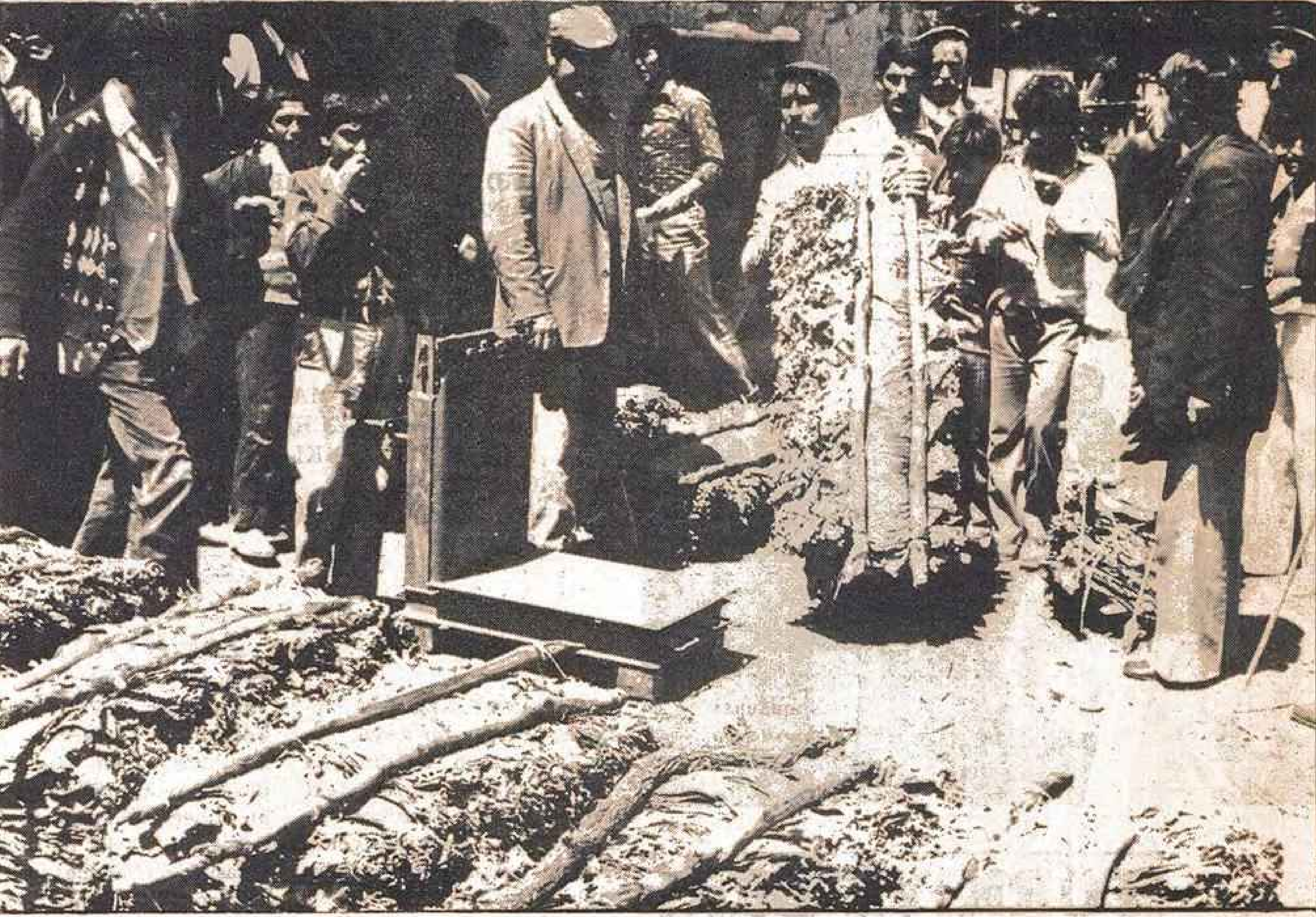
Tütünün üretiminde olduğu gibi işlenmesinde de genellikle ailece çalışılır. Ana, baba, kız ve erkek çocuklarıyla tüm aile bireyleri bir işletmede, ayakçı, kırıkçı, aktarmacı, süpürgeci olarak çalışırlarken görmek mümkün. İşçiler, genellikle altı ay kadar süren tütün işi bitince bulabildikleri her işi yapıyorlar.

Işletmeler sağlık açısından son derece elverişsiz. Havalandırmanın yetersizliği yüzünden, işçiler, gün boyunca tütün tozunu ciğerlerine çekmek zorunda kalıyorlar. Yasa gereği doktor muayenesinden geçmesi gereken işçiler için memurların hazırladığı matbu raporlar, doktor tarafından işçilerin yüzü dahi görülmeden imzalanıyor. Hemen hiç bir işletmede, kreş, emzirme odası, doğru dürüst revir yok.

Tütün işçilerinin tümü Türk-İş'e bağlı Tek-Gıda İş sendikasına bağlı. Bağlılık söz gelimi. Sayıları çok az olan (500 kişilik bir işletmede 20-25 kadar) kadrolu işçiler dışında kalan işçilerin hemen hiç biri üyelik bağı ile bağlı değil Tek-Gıda İş'e. Buna rağmen patronlarla anlaşan sarı sendika dayanışma aidatı adı altında yasalara aykırı olarak işçilerden tam aidat kesmektedir. Oysa işçilerin sözleşmeden yararlanma gibi bir talepleri dahi yok. Zira sözleşme diye nitelenen şey aslında tam bir satış belgesi. İşçiler henüz sendikal bilince bile yeterli ölçüde sahip olmadıklarından bir nevi vergi telakki ettikleri sendika aidatlarını yakın zamanlara kadar ses çıkarmadan ödemişlerdir. 1976 yılında peşpeşe bir çok işletmede direnişe geçen işçiler hem ücretlerine zam almayı başardılar hem de kimi işyerlerinde sendika aidatlarını geri aldılar. Örneğin ~~İzmir'de~~ Karagözoğlu Tütün İşletmesinde çalışan 2500 işçi kesilmiş ancak sendikaya ödenmemiş aidatlarını işverenden istediler ve aldılar.

Tütün işletmelerinde çalışan çoğu mevsimlik işçilerden başka bir de sigara fabrikalarında işçiler var. Tekel'e ait 7 fabrikada 11.158 işçi çalışıyor. Bu işçiler de Tek Gıda İş üyesi. İlk kez Çağdaş-Gıda İş sendikası sigara fabrikalarında örgütlenerek sözleşme imzalamayı başardı.

Son iki yıldır özellikle Ege bölgesinde, mevsimlik işçiler çalışma koşullarına, sendikaya, ücretlerin geç ödenmesine karşı bir mücadele içine girmiş bulunuyorlar. Öyle görünür ki Tütün işçileri çok uzak olmayan bir gelecekte sarı sendika çemberini kırıp ekonomik mücadelede ileri adımlar atacaklardır.

Çilekeş tütün üreticileri: Bütün yükü çektikleri halde en fazla sömürülen onlar.

2 MİLYON TÜTÜN ÜRETİCİSİ VAR

Tütünü üreticilerin elinden ucuza kapatıp ihrac eden tüccarlar yıldan yıla zenginleşirken küçük üreticilerin yaşam düzeylerinde eskiye göre önemli bir değişme yok.

Bugün ülkemizde iki milyonu aşkın küçük üretici geçimini tütünden sağlıyor. Hiç bir zahmete katlanmaksızın, tütünü üreticilerin elinden ucuza kapatıp ihraç eden tüccarlar yıldan yıla zenginleşirken küçük üreticilerin yaşam düzeylerinde eskiye göre önemli bir değişme yok.

Tütün üretimi, üretici ailesinin bütün bireylerinin katıldığı aile tarımı niteliğindedir. Yabancı el emeği, genellikle dikim, kırım dönemlerinde, iklim koşullarının işin belli bir sürede bitirilmesini zorunlu kıldığı hallerde kullanılır. Bu ihtiyaç kimi yerde ücretli işçilik kimi yerde ise karşılıklı yardımlaşma ile giderilir. Ekim alanı, aile fertlerinin emeğinin yetmeyeceği ölçüde büyük olursa doğal olarak yabancı işçi çalıştırılmaktadır.

Son yıllarda tütün ekim alanlarının genişlemesinden başka ortalama işletme büyüklüklerinde de bir artma gözlenmektedir. Bu gelişme, giderek tütün üretiminin bir aile tarımı olması niteliğini büyük ölçüde ortadan kaldırabilecektir.

2,5 MİLYON KİŞİ GEÇİMİNİ TÜTÜNDEN SAĞLIYOR

Türkiye'de 1975 yılı verilerine göre 2 milyon 190 bin 270 kişi tütün üretiminde çalışmaktadır. Bakım, işleme, imalat ve ihracat safhalarında çalışan işçilerle birlikte 2.5 milyon insanın geçimini tütünden sağladığını söyleyebiliriz. Yıllar itibariyle tütün üretiminde çalışanlar ve ekilen arazi aşağıda gösterilmiştir.

14 aya varan yorucu bir çalışmadan sonra eline geçen paranın aslan payını tefeciye kaptıran, bankaya olan borcunu ödeyen küçük üretici, bir yıl boyunca ailesini nasıl geçindireceğini kara kara düşünmektedir. Üstelik yeni mahsul dönemi için toprak kirası, ilaç, gübre ve fide parasını da bir kenara ayırmak zorunda. Bunu yapamayan üreticiler yakalarını tüccara, tefeciye kaptırmaktan kurtulamamaktadırlar.

KÖYLÜLERİN İKİLİ SÖMÜRÜSÜ

Örgütsüz ve dağınık olan tütün üreticileri, tüccar karşısında birey olarak mücadele vermekte ve her defasında da yenik düşmektedir. Emeklilik, sağlık sigortası gibi sosyal haklardan yoksun bulunan köylüler genellikle kötü beslenmekte ve sağlığa uygun olmayan evlerde barınmaktadır. Sinema, tiyatro, kitap okuma gibi şeyler köylüler için halâ birer lüks olma niteliğini korumaktadır.

Köylüler kapitalist pazar mekanizması içinde iki türlü sömürülürler. İhtiyaç duydukları araç ve gereçlerle diğer tüketim maddelerinin fiyatları durmaksızın artar. Köylüler bunları temin etmek için her yıl daha çok para ödemek zorunda kalırlar. Öte yandan ürettikleri ürünün satılması sırasında yine tüccar tarafından belirlenen düşük fiyatlarla ikinci bir sömürüye uğrarlar. Köylülerin satın aldıkları mallarla, sattıkların ürünlerin fiyatları sürekli olarak köylüler aleyhine değişmektedir.

Tüm bu sorunların çözümü için bir tek yol vardır: kooperatifleşmek. Elbette kapitalist düzenin çerçevesi dışına çıkılıp sosyalizm kurulmadıkça köylülerin sorunlarına köklü çözümler bulmak mümkün değildir. Olsa olsa sorunlar bir ölçüde hafifletilebilir. Bugün sosyalist ülkelerde köylüler, belirli bir yaşa gelince emekli olmakta ve devletten emekli aylığı almaktadır. Ayrıca köylülerin hem kendilerinin hem de yakınlarının bakım ve tedavileri ücretsiz olarak yapılmaktadır.

Tütün üreticileri için "Tütün Üretim ve Satış Kooperatifleri" kurulabilir ve kurulmalıdır. Böyle bir örgütlenmeye gidilmesi halinde köylülerin ürünlerini tek tek tüccara veya Tekel'e satmaları ve böylece zarara uğramaları önlenmiş olacak ve bu gibi işlemler kooperatif tarafından yürütülecektir. Yönetiminde ve denetiminde küçük üreticilerin söz sahibi olacağı bu kooperatifler, ihtiyaç duyulan teknik bilgiyi sağlayabileceği gibi, topluca ve ucuz olarak (gerektiğinde doğrudan ithal ederek) ilâç ihtiyaçlarını da karşılayabilecektir. İlk adımda küçük üreticilerin ürünlerinin değer fiyatına satılarak gelirlerinin arttırılmasını hedef alacak olan kooperatifler giderek, işleme, bakım ve doğrudan ihracat yapma gibi imkanlara da kavuşabilecektir.

TÜTÜN ÜRETİCİLERİ ÖRGÜTLENMELİDİR

Tütün üreticilerinin örgütlenmesi girişimlerine tüccarların büyük tepki göstereceklerine kuşku yoktur. Ancak bu tepki göğüslenebilir. Tütün üreticileri için kurulması zorunlu hale gelen kooperatifler çeşitli yönleriyle tartışılmalı ve bu doğrultudaki ilk adımlar gecikilmeden atılmalıdır.

Ailecek çalışıp didinmeleri onları tefecilerin elinden kurtaramıyor.

TÜTÜN TARLALARINDAN SELAM

"Doğduğumdan beri tütünle uğraşıyorum"

Gün çoktan battı. Ama hava hâlâ çok sıcak. Kemalpaşa'nın Ulucak köyündeyiz. Elimizi yüzümüzü yıkadıktan sonra tarlalara doğru uzanıyoruz. Tarlalarda lüks lambalarının ışığı altında eğilip kalkan insanlar görüyoruz. Bir kadın, dört çocuk ve altı erkek tütün kırıyor. İçlerinde en yaşlı görünenin yanına yaklaşıyoruz.

— Selamünaleyküm. Kolay gelsin. Hepsi birden doğruluyorlar. Erkekler selamımızı alıyorlar.

— Aleykümselam. Hoş geldiniz.

Kendimizi tanıtıyoruz. Türkiye İşçi Partili olduğumuzu, Görev Gazetesi için kendileriyle konuşmaya geldiğimizi söylüyoruz. "İyi. Hoş geldiniz." diyorlar. Yere çömeliyoruz. Bir yandan fotoğraflar çekilirken diğer yandan sohbete başlıyoruz. Adını, köyünü soruyoruz önce. Nihat Özkan'mış adı. "Ulucak'tanız" diyor.

— Tarla senin mi?

— Bu tarla benim değil, icar. 8 dönüm. Başka 5 dönüm daha var o kendimizin.

— Dönümüne ne kadar verdin?

— 400 lira, diyor. Oldukça ucuz geliyor bize. Zira başka yerlerde bin lira ile ikibin lira arasında değiştiğini biliyoruz. Kaç yıldan beri tütüncülük yaptığını soruyoruz.

— Doğduğumdan beri desem olur. Eliyle tütün

"Tütüncülük zor İş. Yazı, kışı, gecesi gündüzü yok"

kıran çocuklarını gösterdi, "Bunlar gibi, ben de kendimi bildim bileli tütün tarlasındayım."

— Fideleri kendin mi yetiştirdin?

— Kendim yetiştirdim ama masraflı oldu. Gübre, ilaç, yer kirası 5 bin lira harcadım. 5 bin lira da çift parası verdim burayı ekime hazırlamak için.

— Kaç kişi çalışıyorsunuz?

— 6 nüfus kendimiz kırarız tütünü. Bazı kardeşimgil de gelir. 7-8 yaşlarındaki çocukları gösterdi. "Bunlardan bile medet umarız." dedi. Çocuklara daha bir dikkatle baktık. Lüks lambasının ışığında yorgun yüzleri sapsarı görünüyordu. Oyunçağındaki bebeler, büyük bir ciddiyetle iki büklüm tütün kırıyorlardı. Soru sormadan anlatmaya başladı Nihat Özkan.

— Tütüncülük zor iş. Yazı kışı, gecesi gündüzü yok. Şimdi kolayına kaçıyor millet. Fabrikaya girip işçi oluyor. Aşağıda bir döküm fabrikası var, 100 kişi çalışıyor. 40-50 tanesi bizim köyden. Hepsi tütüncüydü. Geçen yıldır 1400 kilo kuru tütün kaldırdık. İyidir bizim tütünler. Hepsi 80 randıman olarak baş fiyattan gitti. Bu yıl hastalık var. Hem tütün az hem de randıman düşük.

— İlaç kullandın mı, bulabiliyor musun?

— Sağdan soldan aradın mı bulunmaz. Hep aynı yerden alışveriş ediyorsan bulunur. Ben buldum.

— Randıman tespiti konusunda haksızlık oluyor mu? Size söylüyorlar mı tespit edilen randımanı?

— Yok söylemezler. Ama biz aşağı yukarı biliriz tütünümüzü.

Geçen yıl Kemalpaşa'nın Aşağı Kızılca köyünde geçen bir olayı anlatıyoruz. Köye gelen Tekel eksperi her yanda asılı Ecevit resimlerini görünce bozulmuş. CHP'li bilinenlerin tütünlerine düşük randıman göstermiş. Şikayetler falan para etmemiş. Randıman tespitlerini sadece tekel eksperi değil de eksperle birlikte birde ziraat mühendisi ve köyden bir üretici temsilcisi yapsalar nasıl olur diye soruyoruz:

"Bu işi bilmeyenlere tütün ekme izni verilmemeli"

— Çok iyi, çok adaletli olur, diyor. Benim tütünüm iyi, randımanı belli. Ama başkaları için iyi olur.

— Fiyat, kredi, ilaç gibi konularda şikayetler oluyor. Kooperatif kurulsa nasıl olur?

— Kooperatif iyidir. Birlik olmak iyidir. Ama bizim insanımız pek yanaşmaz böyle şeylere. Onun için kooperatif kurulup biraz iyi işler yapmalı. Ondan sonra herkes üye olur.

— Sen üye olur musun? Şimdi kurulsa yani.

— Olurum. Neden olmıyayım.

Sohbeti tütün üreticilerinin ve tütün ekim alanlarının sürekli büyümesine kaydırıyoruz. Kendisi iyi tütün yetiştirdiği için bu konuda oldukça rahat.

— Tütün iyi para ediyor diye önüne gelen tütün ekiyor. Herkes tütüncülük yapamaz. Bu işi bilmeyenlere tütün ekmek izni verilmemeli. Taban araziye tütün ekilmez. Biz ekiyoruz ama bakma, ekilmez. İstediğin gibi tütün yetişmez. Rutubet yapar, hastalık olur.

Nevzat Özkan ilkokul mezunu ama tütüncülüğü iyi biliyor. Uzmanların bilimsel araştırmalarla bulabildikleri yalın gerçekleri bir başka deyişle "kendi gerçeğini" kavramış.

Daha fazla çalışmadan alıkoymamak için "mahsulünüz bol olsun" deyip ayrılıyoruz yanlarından.

GÖREV
HAFTALIK SİYASİ GAZETE
Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü
VARLIK ÖZMENEK
Yönetim Yeri: Konur Sok. 15/8
Kızılay - ANKARA
İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1
Cağaloğlu
Dizgi: ÇIĞ Yayıncılık Ltd. 17 97 04
Baskı: Daily News Web Ofset